

Ny forskning i musikterapi

I Ny Forskning i musikterapi får du en kort opdatering på det, der har rørt sig i musikterapiforskningsmiljøet på Aalborg Universitet i halvåret siden sidste nummer af Tidsskriftet Dansk Musikterapi. Herudover får du indblik i den nyeste internationale forskning i musikterapi eller forskning som har relevans for faget.

Specialeafhandlinger i musikterapi

Siden sidste udgave af "Ny forskning i musikterapi" kan vi tilføje endnu et kandidatspeciale. Specialet tager udgangspunkt i mange års personlige erfaringer og inddragelse af musikaktiviteter i arbejdet med mennesker som lever med en psykisk sygdom og samtidig har et misbrug. Oven i dette trækker kandidaten på sin musikterapiuddannelse hvor han på 9. semester var i praktik på et botilbud.

Søren Nørlov Breidahl: *Recovery-orienteret musikterapi for borgere med dobbeltdiagnoser.*

Nyt om forskning i musikterapi fra AAU

Efter en veloverstået og velbesøgt nordisk musikterapikonference i Musikkens Hus i Aalborg i juni 2024, skulle hverdagen genoptages for forskergruppen. På det halvårslige ph.d.-ugekursus i november var der bl.a. oplæg om neurofænomologi, brugen af musik i psykodelisk-assisteret terapi, Lego-serious-plan til konceptualisering af forskning samt workshop om video-baseret analyse af interaktioner i musikterapi ud fra et etnografisk perspektiv. I januar 2025 deltog flere fra forskningsgruppen i et PAMI-forskningsseminar i Fredericia. Trods konferenceplanlægning og -afholdelse, publicerede gruppen sammen med ph.d.-studerende og gæsteforskere ikke mindre end 27 forskningsartikler i løbet af år 2024, foruden bøger og bogkapitler. De nyeste publikationer omhandler bl.a. et review om økonomisk analyse af musikterapi, relationsdannelse og Downs syndrom, perspektiver på kunst på recept, kreative metoder i traumebehandling, demenskor samt en fænomenologisk undersøgelse af komponisten Xenakis' værk Pithoprakta. Dette og meget mere kan findes på AAUs forskningsportal.

Kan musik øge kognition?

Der er efterhånden overbevisende evidens for musiks positive effekt på humør, trivsel og hukommelse, men ikke når det kommer til musiks påvirkning af kognition, f.eks. vores selektive opmærksomhed. Kan man f.eks. både lytte til musik og samtidig læse, køre bil eller lave mad?

Hanne Mette Ochsner Ridder

Professor ved Musikterapiuddannelsen og ph.d.-specialiseringen i Musikterapi, Aalborg Universitet.
hmr@ikp.aau.dk

Mange kommercielle musikplatforme reklamerer for at deres musik kan øge koncentrationen eller skærpe ens fokus. Spørgsmålet er om påstandene holder. Det fik et amerikansk forskerhold til at sammenligne effekten af musik som var annonceret til enten at øge ens "workflow" eller "deep focus". I forsøget blev testpersoner sat til at lave en forholdsvis krævende online test. Undervejs blev der spillet musik som ud fra et tilfældighedsprincip blev udskiftet med enten pophits eller kontorstøj. Musikken der skulle gavne workflow, var fra appen Spiritune. På appens kommercielle hjemmeside ses overskriften: Your soundtrack to a healthier life. Deep focus-musikken var fra en spilleliste på tjenesten Spotify. På baggrund af en analyse af rytme, tonalitet, spektrum og dynamik, blev workflow-musikken karakteriseret som værende stærk rytmisk, energisk og med simpel tonalitet hvorimod fokus-musikken var minimalistisk, svagere rytmisk og mindre dynamisk. Ud af 280 testpersoner indgik 196 i den endelige analyse. Nogle blev ekskluderet fordi de led af musikalsk anhedoni (dvs. at de overhovedet ikke brød sig om musik) eller fordi de ikke forstod testen. Den statistiske analyse viste at kun workflow-musikken havde øget effekt på kognition (f.eks. hurtigere respons og præcision). Det viste sig også at testpersonerne blev i bedre humør af workflow-musikken, og at jo bedre de kunne lide musikken, jo bedre blev humøret. Så ja; særlige former for musik har effekt på kognition.

Orpella, J., Bowling, D. L., Tomaino, C., & Ripollés, P. (2025). Effects of music advertised to support focus on mood and processing speed. *PLoS one*, 20(2). <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0316047>

Sygeplejerskeledede musikgrupper for unge med psykose

I en dansk undersøgelse var målet at undersøge hvordan en gruppe unge patienter oplevede at deltage i et musiktilbud. De unge havde gennemgået et tilfælde af psykose og deltog i en af to musikgrupper med hver 8 deltagere, og forskerne ville nu se nærmere på deres interaktioner, erfaringer og ønsker. Musikgrupperne blev ledet af to sygeplejersker hvoraf den ene var erfaren musiker. De faciliterede band-sammen spil og sang i en ikke-klinisk setting med band-øvere en gang om ugen i 1½ time. Otte gruppedeltagere og to ansatte bidrog til datindsamlingen i form af kvalitative interviews

suppleret med email-interviews. Fra analysen kom forskerne frem til tre temaer: Praktikaliteter i forbindelse med musikgrupperne, At genfinde sin identitet (som andet end patient) samt Musik som medicin. Inspireret af programteori foreslog forskerne følgende udbytte for patienterne: personlig recovery, øget mental sundhed, øget social interaktion samt fald i social isolati-on, angst og negative symptomer.

Abild, S. M., Schuster, S., & Midtgaard, J. (2024). Music Matters—A Qualitative Evaluation of a Nurse-Led, Group-Based Music Program Complementary to Early Intervention for First-Episode Psychosis. *Issues in Mental Health Nursing*, 45(11), 1155-1164. <https://doi.org/10.1080/01612840.2024.2396986>

Syngende fædre

I et andet dansk kvalitativt studie blev far/barn-forhold undersøgt gennem en fæno-menologisk-hermeneutisk metode. I artiklens indledning opridses teori og forskning som underbygger betydningen af musik for børns kognitive, sociale og følelsesmæssige udvikling. Her henvises til f.eks. Hargreaves, Dissanyake og Vygotskii samt forskning der fremhæver forælderrollens betydning for børns tilknytning og følelsesregulering. I forskningen af sang og musik til småbørn (0-2 år) er det dog hovedsage-ligt mødre der indgår i dataindsamlingen. Derfor ønskede forskerne at undersøge fædres brug af sang. Fædre blev inviteret til at deltage i inter-views via en række workshops om sang, sprog og samvær som mødrene deltog i. På denne måde blev otte mænd rekrutteret. Gennem interviewene fandt forskerne at det musikalske udtryk kan fungere som et "anker" eller et "frirum" hvor fædre kan udfolde sig følelsesmæssigt med barnet, hvilket styrker barnets identitet. Forskerne så ikke kun de musikalske udtryk og indtryk som musikalske aktiviteter men som åbninger til musikalsk engagement. Dette har betydning for børnenes udvikling af følelsesmæssig intelligens og for kønsopfattelser af forælderrollen.

Damsgaard, J. B., Dyring, R., & Brinkmann, S. (2025). Fathers' transformative caring experiences of engaging in music and singing with their children. *Children & Society*, 39(1), 161-178 <https://doi.org/10.1111/chso.12903>

Musik i neonatal omsorg

Forælderrollen udfordres i helt særlig grad når børn indlægges på neonatale afdelinger. Nyfødte reagerer i særlig grad på auditive stimuli, og der er i det sidste tiår i stigende omfang forsket i musikmedicin og musikterapi i neonatal omsorg. I en gennemgang af forskningen på området ved hjælp af et såkaldt scoping review, identificerede en international forskergruppe ikke mindre end 56 studier fra 1990-2022 (hvoraf 45 var kontrolle-rede studier) af "passiv musiklytning". Trods det høje antal studier var der ikke entydige resulta-ter. Dette skyldes de mange meget forskellige måder at bruge musikken på, og forskerne peger på at musiklytning er væsentligt forskellig fra

en mere spontan og sanseintegreret brug af musik og sang. De konkluderer således at der er en skævvridning når det kommer til selve settingen, konteksten og måden at bruge musik på. Samtidig mener forskerne at der er brug for større metodologisk diversitet og mere kulturelt inkluderende og interdisciplinære tilgange til forskningen samt mere viden om hvordan musik påvirker hjernens udvikling.

Papatzikis, E., Agapaki, M., Selvan, R. N., Hanson-Abromeit, D., Gold, C., Epstein, S., Lok, U. W. V., Barda, E., & Pandey, V. (2024). Music medicine and music therapy in neonatal care: a scoping review of passive music listening research applications and findings on infant development and medical practice. *BMC pediatrics*, 24(1), 829. <https://doi.org/10.1186/s12887-024-05275-z>

Der blev også anvendt afspilning af musik i et nyt Hollandsk studie. Her lyttede 29 børn (født i uge 29-33) på en neonatal intensivafdeling dagligt til en 8-minutter lang instrumentaludgave af Brahms vuggevise, og blev sammenlignet med en kontrolgruppe på 27 børn. Det kontrollerede studie viste en signifikant forbedring af trivsel og søvn hos musik-børnene.

van der Straaten, M., van den Hoogen, A., Tataranno, M. L., van Berkel, C. J., Schmit, L., Jeekel, H., Hennink, A., Benders, M., & Dudink, J. (2024). Impact of daily music on comfort scores in preterm infants: a randomized controlled trial. *Pediatric Research*, 1-6. <https://doi.org/10.1038/s41390-024-03586-6>

I Schweiz gik et forskerhold skridtet videre og undersøgte effekten af såkaldt "kreativ musikterapi". Metoden er detaljeret beskrevet i en protokol og består af flere intervaller. I første interval holder musikterapeuten forsigtigt barnets hoved i 5 minutter. I de næste intervaller nynner og synger musikterapeuten og matcher samtidig barnets vejrtrækning, gestik og mimik. I endnu et interval improviserer musikterapeuten på en måde der er afstemt til barnet, går herefter tilbage til at synge, så at nynne og til slut at sidde i tavsh-ed med barnets hoved hvilende på hænderne. Denne procedure gentages omtrent 9 gange, så hele sessionen varer 55 minutter. 20 børn født i uge 30-37 indgik i studiet. Ved hjælp af målinger med nær-infrarød spektroskopi, identificerede forskerholdet to karakteristiske typer af iltning i hjernen hos børnene. Hos en gruppe børn (fle-st hunkøn) steg iltningen i hjernens blodkar i det første interval med sang, mens den faldt hos den anden gruppe (mest hankøn). Sådanne forskelle er vigtige at tage højde for i fremtidig forskning. Den øgede iltning blev tolket som en positiv effekt og må formodes på sigt at have indflydelse på børnenes kognitive og følelsesmæssige udvikling. Forskerne konkluderer på den baggrund at der er brug for mere langsigtet forskning på området.

Scholkmann, F., Haslbeck, F., Oba, E., Restin, T., Ostojic, D., Kleiser, S., Verbiest, B. C. H., Zohdi, H., Wolf, U., Bassler, D., Bucher, H. U., Wolf, M., & Karen, T. (2024). Creative music therapy in preterm infants effects cerebrovascular oxygenation and perfusion. *Scientific Reports*, 14(1). <https://doi.org/10.1038/s41598-024-75282-8>